

הצנתור שמתחיל מתסחיף ריאתי

מירה וייס (65) הובהלה למרכז הרפואי הלל יפה כשקריש דם חוסם את עורק הריאה הראשי שלה - מה שגרם לפגיעה בשריר הלב ולסכנת חיים. אחרי שעירו מדללי דם לא הועיל, היא עברה צנתור חדשני המשלב אולטרסאונד תוך-ריאתי שמרסק את הקרישים לחתיכות קטנות וטיפול תרופתי שממס אותן - וחייה ניצלו • "פתאום הצלחתי ללכת ותחושת החנק המפחידה נעלמה", היא מספרת

אריאלה איילון | צילום: אלעד גרשגורן

"קיבלתי את החיים שלי במתנה" מירה וייס

טיפול סטנדרטי בתסחיף קל, הגובע מקריש דם, כולל מתן מדללי דם בעירוי או דרך הפה. "בחלק מהמקרים די בזה, כי מדללי הדם עוצרים את התקדמות התהליך והגוף מטפל בעצמו ומסייע בהמסת הקריש", מבהיר פרופ' מיזל. כך התחיל גם הטיפול בווייס. היא חוברה לעירוי של מדללי דם והועברה להשגחה ביחידה לטיפול נמרץ.

וייס הבינה במהרה שלא מדובר באירוע של מה בכך. "מתי הבנתי עד כמה חמור המצב שלי? כשבין הבריקות שעברתי במיון הניחו שוקר חשמלי על המיטה שלי. כשראיתי את זה כבר ממש לא מצאתי את עצמי", היא מספרת.

כשהיא מחוברת לעירוי המדללים ומסתייעת בחמצן, המתנו היא והרופאים להמסת הקריש הריאתי. אבל הוא לא התרחש. הרופאים נאלצו ללכת על פתרון יותר רדיקלי. "האפשרויות הטיפוליות העומדות לרשות הרפואה בכל הקשור בקריש ריאה הן מוגבלות, ולכן דאגנו להצטייד לאחורונה בטכנולוגיה מובילה שנמציאת במרכזים הרפואיים הנחשבים בעולם לטיפול באותם חולים", מסביר פרופ' אריאל רוגין, מנהל מערך הלב בהלל יפה, "הטיפול הראשוני והקלאסי במדללי דם לא הועיל במקרה זה כי התסחיף כבר היה גדול. הוא גם יצר עומס על החדר הימני של הלב, שגרם לסיכון חיים מיידי. לכן, מיהרנו להוביל אותה לחדר צנתורים כדי לבצע צנתור ריאה פולשני".

אז מהו אותו צנתור חדשני? "בהליך הזה אנחנו משתמשים בצנתורים שמונחים בתוך הריאה ויש לנו כמונן שיקוף קבוע שלהם על מסך", מסביר פרופ' רוגין, "בתוך כל צנתור מושחלים מתמרים של אולטרסאונד, שפועלים במשך ששעות רצופות. במקביל, החולה מקבל אינפוזיה של תכשיר תרומבוליטי במינון נמוך. השילוב הזה מטפל בקריש או בקרישי הדם שנמצאים בריאות". האפקט כפול: האולטרסאונד מרסק את הקרישים לחתיכות

גורמי סיכון להתפתחות תסחיף ריאתי

- מי יכולים לסבול מתסחיף ריאתי? גורמי הסיכון הם:
- גיל 60 ומעלה.
- פקקת ורידים.
- היריון.
- תאונה או טראומה רומה.
- שכביה ממושכת ללא תנועה.
- גידול ממאיר.
- נסיעות ארוכות או טיסות ממושכות.
- השמנת יתר.
- מחלות לב שונות.
- תסמיני תסחיף ריאה הם עילפון, רופק מואץ, נשימת כלב (נשימה מהירה), מיחושים בחזה, חרחור, שיעול וליחה דמית.

ועירות ומדללי הדם ממסים אותן. הצנתור החדשני הזה, שמיושם לאחורונה גם בבתי החולים שיבא, בילינסון ורמב"ם, יעיל גם במניעת סיבוכים ארוכי טווח. "למעשה, זהו הפתרון המהיר והמיידי שבו ניתן להשתמש כתחליף לניתוח", אומר פרופ' מיזל. יומיים חלפו, ואז דיווחה וייס לצוות על שיפור ניכר בהרגשתה. "פתאום כבר נשמתי בחופשיות והצלחתי גם ללכת. כל התסמינים הרעים, לרבות תחושת החנק שכל כך מפחידה, נעלמו. אין מה להגיד, קיבלתי את החיים שלי במתנה", היא מתארת בהתרגשות.

ד"ר מג'די סעאדה, רופא בכיר במערך הלב בהלל יפה ומי שטיפל בווייס, סיכם: "אין ספק שהצנתור החדש הוכיח את עצמו והציל את חייה של המטופלת, ששוחררה לביתה לאחר שיפור משמעותי במצבה".
★ ariela-a@yedioth.co.il

גם היום, חודשים אחרי שהכל הסתיים, אני עדיין לא מעכלת איך מציפורן חוררנית בכף הרגל התגלגלתי למצב שבו הוגדרתי 'בסכנת חיים מיידי'. ורק לחשוב איזה עניין עשיתי מהצד

פורן החוררנית הזאת - בשעה שקריש דם סתם לי את עורקי הריאה וכנס הוא התגלה בזמן וטופל - כך מתארת מירה וייס את קורותיה בחודשיים האחרונים. וייס (65), נשואה, אם וסבתא, מגדירה את עצמה אישה בריאה ופעילה. "כל ההרפתקה הזו קרתה לי בימים שאחרי הסגר האחרון, שבמהלכו שמרתי על הנכדים שלי - כלומר התרוצצתי בלי מנוחה", היא מספרת, "בשלב כלשהו התחיל לי פתאום כאב ממושט ברגל, ובנוסף, שמתי לב שאחת מציפורני כף הרגל שלי נעשתה חוררנית". בשל הקורונה, היא חששה לפנות למרפאה והחליטה לנח בתקווה שהכאב יפוג. זה לא קרה.

"שכנתי במיטה שעות רבות כשהרגל ללא פעילות, אבל מיום ליום היא נעשתה כבדה וכואבת יותר, עד שהגעתי למצב שאני כבר בקושי יכולה להניע אותה או ללכת", מספרת וייס, "המצב החל להחמיר עד שבשלב מסוים כבר נזקקתי להליכון". בהמשך, באחד הערבים של חודש מארס השנה, היא נתקפה בקוצר נשימה ובתחושה כללית רעה. "לא נבהלתי כי אני אדם בריא, ולכן החלטתי לתת גם לזה לחלוף מעצמו", היא מספרת. אולם לפנות בוקר העירה אותה מועקה, תחושה רעה, מלווה בקוצר נשימה ניכר. "החלטתי לקום מהמיטה", היא משחזרת, "נעמדתי, איכשהו התחלתי להתלבש, ואז התעלפתי וצנחתי על הרצפה".

בעלה, שהתעורר מצליל החבטה, מיהר להזמין ניידת של מו"א, שהובילה אותה לחדר המיון של המרכז הרפואי הלל יפה. "היא הגיעה אלינו כשהיא סובלת מקוצר נשימה קשה, רמת חמצון ירודה ותפוקת לב מופחתת", מתאר פרופ' שמחה מיזל, מנהל היחידה לטיפול נמרץ לב בבית החולים, "היא עברה במהירות את סט בדיקות הדם ונשלחה לסקירת סיטי ולהרמיית אקו לב. הבדיקות העלו כי יש פגיעה בשריר הלב, שנגרמה בשל קריש דם שחסם את עורק הריאה הראשי שלה - וסיכן את חייה".

פרופ' מיזל מסביר כי וייס סבלה מתסחיף ריאתי, מצב רפואי שנוצר כתוצאה מחסימה פתאומית של אחד מעורקי הריאות המרכזיים. לדבריו, "מדובר במצב מסוכן מכיוון שהתהליך הזה חוסם את אספקת הדם לריאות, נוצר עומס קיצוני על החדר הימני בלב, הוא אינו מסוגל מבחינת המבנה שלו לעמוד בעומס הקיצוני הזה, וכתוצאה מכך הוא כושל". בהיעדר אספקת דם אפקטיבית לריאות, וכתוצאה מכך גם לשאר איברי הגוף, נגרמת בסופו של דבר קריסת מערכות.